

b/ SADA WE GOŞMA SÖZLER

28-nji gönükme. okaň, has gara ýazylan sözleriň näçe sözden düzüldigini aýdyň..

1. **Nebit** — biziň halkymyzyň baýlygydyr. **Nebitdag** şäheri gün-günden gözelleşýär.
2. Gurluşyk üçin dagdan **daş** getirdiler. **Dashowuz** Türkmenistanyň **demirgazyk** tarapynda ýerleşýär. **Demir** örän peýdaly magdandyr.
3. **Myrat** üçünji klasda okaýar. **Amanmyrat** dördünji klas-da okaýar.
4. **Gully gyzyl** galam aldy. **Esenguly, Gyzyletrek** etraplary serhet ýakasyndaky etraplardyr.
5. Oglanlar **ýol** bilen gidip barýarlar. Olaryň ekabyrragy Meret bolsa hemmesinden oňde.

Magdan, ekabyr sözleriniň manysyny düşündiriň we sözlük depderhñze ýazyň.

Bir sözden ybarat bolan sözlere nabili sözler diýiýär? Birden kop sözden ybarat bolan sözlere nahili sözler diýilýär? Bulayň her birine degişli birnäçe mysal aýdyň.

29-nji gönükme. Sözlemleri okaň. Has gara ýazylan sözleri göçüriň we olaryň haýsysynyň sada, haýsysynyň goşma sözdügini aydyň.

Biz goňşy oba gezelenje gitdik. Ol ýerde günebaka, mekgejowen, bugdaý ekilen meýdanlara aýlandyk. Oba arynlygyň orunbasary okuwçylara ol ekinleriň eklişi, idedilşi, ýyglyşy barada gyzykly gürrüň berdi. Mgallamyz Myratberdi biziň okaşsyzymyz, mekdebe kömek berşimiz hakda aýtdy. Biz mekdebimize kyrkgünlük, garrygyz ýaly gawunlaryň tohumyny getirdik.

Bu tekstili mazmunyna laýyk sözbasy tapyň.

30-nji gönükme. Sada sözleri biraýry, goşma sözleri biraýry göçüriň.

Kagyz, gyzyl. gündogar, batmak, günbatar, günorta, orun, orunbasar. ýol, ýolbaşçy. gum, Garagurn, düzgün, düzgünnama.

ýedi, on ýediýyllyk, başýyllyk, Etrek, Gyzyletrek, demir, demirtiken, garaguş, baýguş,

guş, ördek, bilmek, almak, gelin, barmak.

Nusga: Kagyz, gyzyl,...

Gündogar, günbatar,...

Demirtiken, gelinbarmak sözleriniň manysyny düşündiriň we sözlük depderiñize ýazyň.

31-nji gönükme. Teksti okaň we goşma sözleri saýlap depderiňize göçüriň.

Biziň güneşli ölkämiziň günorta tarapy daglyk. Daglarda gözbaşyny nireden alýandygy näbelli bulajyklar köp. Ol ýerde her hili ýyrtyjy haýwanlar: gaplaň, ýekegapan, oklukirpi, möjek, guşlar: bürgüt, garaguş, käkilik bar. Daglarda eli başatarly, elguşly awçylara-da duşmak mumkin. Men şeýle awçylardan obamyzdaky Orzsähet agany tanaýaryn.

Bu teksti mazmunyna laýyk böleklere bölüň.

* * * *

32-nji gönükme. Aşakdaky sözleri okaň. ilki sada sözleri, soňra goşma sözleri ulanyp, sözlemler düzüň. Olary depderiňize ýazyň.

Men, aýakgap, agzybirluk, dostluk, Gyzylybat, günebakar, mekdep.

Nusga: Meniň kakam fabrikde işleýär. Ol aýakgap tikýar.

Turkmenk.comultur